

Nota van B&W

Onderwerp Evaluatie cameratoezicht Schiphol en haltes Zuidtangent

Portefeuillehouder drs. Th.L.N. Weterings
Collegevergadering 4 december 2012
Inlichtingen Ronald Emmelot (3526)
Registratienummer 2012.0072700

Inleiding

In de nota Invoeren cameratoezicht op openbare ruimten Schiphol (2009/67332) van 7 mei 2009 is bepaald om voor een periode van vier jaar camera's te plaatsen op vijf plekken op en rond Schiphol. Om de effecten van deze maatregel te meten is afgesproken om het cameratoezicht op Schiphol na drie jaar te evalueren. Op basis van deze evaluatie wordt besloten of het cameratoezicht op basis van artikel 151c Gemeentewet zal worden voortgezet.

In deze nota nemen wij kennis van de resultaten van de evaluatie cameratoezicht Schiphol. Er wordt getoetst in welke mate bovenstaande doelstellingen zijn bereikt. Dit geschiedt onder andere aan de hand van cijfers van de KMar en de beleving en ervaring van de gebruikers van het cameratoezicht. Op grond van de evaluatie besluit de burgemeester tot continuering van het cameratoezicht tot eind 2016.

Daarnaast wordt het cameratoezicht op de Zuidtangenthaltes geëvalueerd. Op 25 maart 2010 zijn camera's op de haltes Bornholm en Overbos geplaatst. Naar aanleiding van een evaluatie (2011.0020649) is in november 2011 besloten om het cameratoezicht op deze haltes met een jaar te verlengen en tevens twee andere haltes aan te wijzen als locatie voor cameratoezicht, te weten Toolenburg en Vijfhuizen (2011.0036172). De aanleiding om camera's te plaatsen was de voortdurende veiligheidsproblematiek, met name:

- het inslaan van glas van deabri's en lift;
- het spuiten van graffiti op deabri's en geluidsscherm;
- overlast door hangjongeren.

In deze nota worden de resultaten van de evaluatie van het cameratoezicht op de vier Zuidtangenthaltes gepresenteerd en besluit de burgemeester het cameratoezicht te verlengen tot 31 december 2014.

Context

De burgemeester heeft op 25 oktober 2007 van de raad de bevoegdheid gekregen om camera's te plaatsen ten behoeve van de handhaving van de openbare orde op openbare plaatsen volgens artikel 69b APV. Op grond van deze bevoegdheid heeft hij in mei 2009 besloten toestemming te geven tot het plaatsen van camera's op Schiphol met ingang van 8 juni 2009.

Bij een openbare plaats in particulier eigendom, zoals bij Schiphol, kan de gemeente in overleg met de eigenaar cameratoezicht toepassen voor de handhaving van de openbare orde. De Gemeentewet maakt het daarbij ook mogelijk om gebruik te maken van particuliere camera's, voorwaarde is dat deze camera's voldoen aan de regelgeving in de Gemeentewet.

Dit is van toepassing op de volgende openbare plaatsen die zijn aangewezen:

- de publiek toegankelijke delen van de terminals:
onder andere Schipholplaza, de aankomsthallen tot aan de ordegrens, de vertrekhallen tot aan het incheckgebied, het panoramaterras en WTC-traverse;
- Jan Dellaertplein;
- De voor publiek toegankelijke delen van de taxistandplaatsen;
- De openbare toegangswegen naar en van Schiphol-West (de terminals):
Ceintuurbaan Noord, Ceintuurbaan Zuid, Loevesteinse Randweg en Rijkersdijk en
- De openbare wegen zoals aangegeven op de bijgevoegde kaart: o.a.
Vertrekpassage, Aankomstpassage, Schipholboulevard, Westelijke Randweg,
Handelskade, Havenmeesterweg en Retourbaan

Het cameratoezicht op Schiphol heeft de volgende doelstellingen:

- handhaven van de openbare orde en veiligheid op Schiphol;
- beelden onder bepaalde voorwaarden gebruiken voor opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- de inzet van de KMar en andere hulpdiensten te verbeteren en ondersteuning bij rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Voor de Zuidtangenthaltes geldt dat de burgemeester toestemming heeft gegeven tot het plaatsen van camera's op vier bushaltes op het traject. Deze camera's zijn gefinancierd uit de middelen voor Aanpak Overlast en Verloedering. Voor het cameratoezicht op de Zuidtangenthaltes zijn de volgende openbare plaatsen aangewezen:

- het gebied rondom de Zuidtangenthalte Bornholm
- het gebied rondom de Zuidtangenthalte Overbos
- het gebied rondom de Zuidtangenthalte Vijfhuizen
- het gebied rondom de Zuidtangenthalte Toolenburg

De doelstellingen van cameratoezicht op de bushaltes zijn als volgt geformuleerd:

- handhaven van de openbare orde en veiligheid op de genoemde Zuidtangenthaltes;
- beelden onder bepaalde voorwaarden gebruiken voor opsporing en vervolging van strafbare feiten.

Effect van cameratoezicht

Cameratoezicht heeft een preventieve werking doordat potentiële daders worden afgeschrikt strafbare feiten te plegen. Daarnaast wordt het veiligheidsgevoel van bezoekers en ondernemers vergroot. Cameratoezicht is niet alleen een preventief middel om criminaliteit tegen te gaan. Op Schiphol kan de KMar door beelden *live* te bekijken ook direct reageren als zich een incident voordoet (proactief). De politie kan ook de beelden van de Zuidtangenthaltes *live* uitkijken. Cameratoezicht kan eveneens achteraf een bijdrage leveren aan de opsporing van criminele feiten en daders (repressief). In de praktijk komt het regelmatig voor dat de plegers van een strafbaar feit door camerabeelden worden opgespoord.

Resultaten van de evaluatie cameratoezicht Schiphol

Cameratoezicht maakt onderdeel uit van een mix van maatregelen die worden toegepast om de veiligheid op Schiphol te vergroten. De KMar gebruikt op dit moment diverse instrumenten om de openbare orde en veiligheid op Schiphol te handhaven, onder andere:

- Surveillance
- Preventief fouilleren
- Search, detect and react (SDR): afwijkend gedrag detecteren en vroegtijdig ingrijpen
- Cameratoezicht

Juist omdat cameratoezicht één van de instrumenten is in de mix van maatregelen is het moeilijk de afzonderlijke effectiviteit ervan te meten. Een andere kanttekening is dat op Schiphol al jaren diverse camerasystemen hangen om de bedrijfsprocessen en personen op Schiphol te beschermen en private eigendommen te beveiligen. Hierdoor kan niet worden gefilterd wat de effecten zijn van het cameratoezicht, zoals bedoeld in deze nota.

In deze evaluatie is derhalve gekozen om naast de beschikbare objectieve gegevens, zoals de criminaliteitscijfers, ook de beleving en ervaringen van de KMar mee te nemen. Op deze manier wordt het mogelijk een vollediger beeld te schetsen van de effecten van cameratoezicht.

Objectief: Cijfers van de KMar

Winkeldiefstal, zakkenrollerij c.q. bagagediefstal en ripdeals zijn de afgelopen jaren de meest voorkomende vormen van criminaliteit op Schiphol. In tabel 1 is te zien dat het aantal aangiften met betrekking tot deze delicten redelijk stabiel is.

Tabel 1

Schiphol				
Cijfers	2009	2010	2011	2012 ¹
Zakkenrollerij/bagagediefstal	458	545	411	224
Ripdeals	-	40	39	27
Winkeldiefstal	240	257	344	257

In tabel 2 is te zien hoe vaak dit jaar een verzoek tot actieve inzet van cameratoezicht is gedaan en hoe vaak dit tot een positief resultaat heeft geleid. Onder een positief resultaat verstaat de KMar het in beeld krijgen van verdachten. In sommige gevallen leidt dit direct tot aanhoudingen, in andere gevallen worden de beelden gebruikt voor de opsporing van de verdachten. In ongeveer driekwart van de gevallen leidt dit tot een positief resultaat, dat wil zeggen: het incident en/of de verdachten worden vastgelegd op beeld.

Tabel 2

2012	Inzet camera's	Verdachte in beeld
Januari	87	71
Februari	94	75
Maart	94	81
April	84	72
Mei	96	77
Juni	95	79
Juli	125	115
Augustus	91	78

¹ tot september 2012

September	120	100
Oktober (t/m 15)	56	47

Subjectief: ervaringen van gebruikers

Indien er een melding van een incident op Schiphol is, wordt cameratoezicht ingezet om een eerste beeld van de situatie ter plaatse te verkrijgen. Dit beeld wordt gedeeld met aanrijdende/aanlopende medewerkers van de KMar, zodat voor hun vroegtijdig duidelijk is wat ze kunnen verwachten. Een ander voordeel is dat het incident door de camera's wordt vastgelegd en zodoende bijzonder nuttig kan zijn voor de bewijsvoering achteraf.

De KMar geeft aan dat het live bekijken van de camerabeelden er voor zorgt dat afwijkend gedrag van personen vroegtijdig kan worden waargenomen en dat daar op kan worden geanticipeerd. Dit levert de KMar een flinke tijdsbesparing op. Ook als er een incident heeft plaatsgevonden, kan het opsporingsproces met behulp van de camerabeelden aanzienlijk worden versneld. Concrete voorbeelden van aanhoudingen met behulp van cameratoezicht is bijv. een ripdealer die in bezit was van een vuurwapen en taxionseleers die snel worden gesignaleerd en geverbaliseerd. Cameratoezicht wordt ook gebruikt om afwijkend gedrag van passagiers en passanten op Schiphol te signaleren. Hierdoor is het voor de KMar mogelijk om meer capaciteit in te zetten op straat en wordt de heterdaadkracht van de KMar aanzienlijk vergroot. Dit leidt tot meer aanhoudingen, een hoger ophelderingspercentage en uiteindelijk tot een veiliger Schiphol.

Doordat de camerabeelden live worden bekeken is het de afgelopen periode regelmatig voorgekomen dat onwel wordingen van bezoekers van Schiphol werden geconstateerd. De medewerkers kunnen hierdoor onmiddellijk naar de juiste plaats worden gestuurd en beginnen met de hulpverlening. Dit is een bijkomend voordeel van cameratoezicht.

Ten tijde van een ramp of crisis op Schiphol kan de KMar de beelden live bekijken en hiermee de hulpdiensten beter aansturen. Een voorbeeld hiervan is de bommelding van een verwarde Rus in februari dit jaar. Naar aanleiding van de melding heeft de KMar kunnen uitzoeken met welke vlucht de man was aangekomen op Schiphol en kunnen inschatten hoe reëel de kans was dat de man daadwerkelijk een bom bij zich droeg. Daarnaast zijn de camerabeelden gebruikt ter ondersteuning van de ontruiming van de vertrekhallen en ter aansturing van de hulpdiensten ter plekke.

Conclusie cameratoezicht Schiphol

- handhaven van de openbare orde en veiligheid op Schiphol;

Cameratoezicht heeft de afgelopen jaren bijgedragen aan de openbare orde en veiligheid op Schiphol. Doordat de beelden een groot deel van de dag live worden bekeken kan preventief worden opgetreden wanneer een incident dreigt. Wanneer er reeds sprake is van een verstoring van de openbare orde heeft de KMar op basis van de camerabeelden de mogelijkheid om vroegtijdig in te grijpen, voordat verdere escalatie plaatsvindt. Een belangrijk pluspunt van het cameratoezicht is de eerder geschetste tijdsbesparing die het oplevert. Hierdoor heeft de KMar meer fysieke capaciteit vrij om de veiligheid op Schiphol te vergroten.

- beelden onder bepaalde voorwaarden gebruiken voor opsporing en vervolging van strafbare feiten;

Incidenten en criminele handelingen kunnen 24 uur per dag worden vastgelegd. Dit maakt het voor de KMar mogelijk om de beelden terug te kijken als zich een incident heeft voorgedaan. Omdat de beelden van zeer goede kwaliteit zijn komt het geregeld voor dat verdachten goed in beeld worden gebracht. Deze goede beelden komen in het vervolg van het strafproces, bij het verzamelen van bewijslast, goed van pas.

- de inzet van de KMar en andere hulpdiensten te verbeteren en ondersteuning bij rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Er zijn afspraken gemaakt omtrent het gebruik van cameratoezicht tijdens een ramp of crisis. De camera's kunnen worden gebruikt om een goed overzicht te krijgen van de situatie. Dit maakt het mogelijk om de hulpdiensten te voorzien van actuele informatie.

Resultaten van de evaluatie cameratoezicht Zuidtangenthaltes

Bij de invoering van cameratoezicht op 25 maart 2010 zijn er negen camera's geplaatst op de haltes Overbos en Bornholm. Vier camera's op beide locaties die deabri's in beeld brengen en een extra camera bij Bornholm die de onderdoorgang in beeld brengt. De politie en de gemeente zijn in het begin niet tevreden geweest over het *live* uitkijken van de beelden. De politie heeft samen met de gemeente, de verbinding van het cameratoezicht een periode gemonitord. Daarbij zijn wij tot de conclusie gekomen dat de verbinding niet stabiel is. Om deze reden is de overeenkomst met de leverancier ontbonden. Een andere leverancier heeft er voor gezorgd dat de verbinding en de kwaliteit van de beelden naar tevredenheid zijn.

Sinds maart 2012 zijn er ook camera's op de haltes Toolenburg en Vijfhuizen geplaatst. De camera's op de Zuidtangenthaltes worden alleen bijgeschakeld als zich een incident voordoet of er wordt teruggekeken als zich een incident heeft voorgedaan.

Objectief: cijfers van de politie

Onderstaande tabellen geeft het aantal meldingen bij de politie weer in de periode 1 januari 2009 tot en met 31 juli 2012 voor de Zuidtangenthaltes Graan voor Visch, Toolenburg, Overbos, Bornholm, Spaarne Ziekenhuis en Vijfhuizen. In de onderste kolom is het aantal aangiftes van de Provincie Noord Holland opgenomen.

De problematiek op het gebied van diefstal, vernieling en jeugdoverlast is op de haltes Bornholm en Overbos vanaf begin 2010 duidelijk afgenomen. Ten opzichte van het jaar 2009, toen er nog geen camera's waren geplaatst, is het aantal incidenten zeer sterk afgenomen. In 2009 waren er in totaal nog 35 meldingen, in 2010 waren dit er nog slechts 15. In 2011 en het eerste half jaar van 2012 stabiliseren de cijfers zich op het lage niveau. Op de halte Overbos zijn in 2011 relatief veel incidenten betreffende jeugdoverlast geweest. Het ging hierbij om een bekende groep overlastveroorzakers, die in het kader van de aanpak groepsoverlast in samenwerking met de politie en jeugdwerk is aangepakt. Het lijkt erop dat dit derhalve een eenmalige piek in de cijfers heeft opgeleverd, in het eerste half jaar van 2012 (tot 31 juli 2012) was er slechts één incident. Het totaalbeeld van de problematiek schept een positief beeld na plaatsing van de camera's.

Vijfhuizen en Toolenburg: Omdat de camera's pas begin dit jaar zijn geplaatst kunnen aan de hand van de politiecijfers nog geen legitieme conclusies worden getrokken. Vanaf 2011 is er wel een daling waar te nemen.

	Graan voor Visch				Toolenburg				Bornholm			
Cijfers	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11	'12
Diefstal	2	0	0	1	8	2	1	1	5	0	0	0
Vernieling	0	4	2	0	8	8	5	3	4	3	1	2
Jeugdoverlast	3	0	0	1	8	9	7	4	9	3	4	2
Totaal (Diefstal, Vernieling en Jeugdoverlast)	5	4	2	2	24	19	13	8	18	6	5	4
Aangiftes Provincie NH	1	1	4	1	3	1	0	0	2	1	1	1

	Overbos				Spaarne Ziekenhuis				Vijfhuizen			
Cijfers	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'09	'10	'11	'12	'09	'10
Diefstal	3	3	1	0	0	0	3	3	1	0	0	0
Vernieling	4	3	2	0	0	2	4	3	2	0	0	2
Jeugdoverlast	10	3	9	1	2	0	10	3	9	1	2	0
Totaal (Diefstal, Vernieling en Jeugdoverlast)	17	9	12	1	2	2	17	9	12	1	2	2
Aangiftes Provincie NH	1	1	1	0	0	2	1	1	1	0	0	2

Objectief: aangiftes Provincie Noord Holland

In 2009 zijn de liftdeuren bij de halte Bornholm ontzet, in alle andere gevallen gaat het om de vernieling van ramen van deabri's. De aangiftecijfers laten een stabiel beeld zien sinds de invoering van het cameratoezicht. Met betrekking tot de halte Overbos is dit jaar nog geen enkele aangifte gedaan. Het is moeilijk aan te geven wat hierin de bijdrage van cameratoezicht is, immers ook op de haltes zonder cameratoezicht worden relatief weinigabri's vernield. De haltes Graan voor Visch en Spaarne ziekenhuis hebben echter de afgelopen 2,5 jaar respectievelijk 6 en 4 keer te maken gehad met vernieling van deabri's. Voor de haltes Bornholm en Overbos is dit respectievelijk 3 en 2 keer voorgekomen, terwijl deze haltes juist meer bekend staan als 'probleemhalte'. Dit kan te maken kunnen hebben de preventieve werking van het cameratoezicht op deze haltes.

Subjectief: ervaringen van de politie

Op dit moment zijn de camera's voor de politie erg nuttig bij incidenten en calamiteiten. De politie geeft aan dat er ook een grote preventieve werking uitgaat van het cameratoezicht op de haltes. Daarnaast geven zij aan dat de veiligheidsbeleving wordt vergroot. De politie verwacht in de toekomst de beelden eveneens te kunnen gebruiken voor opsporing.

Conclusie cameratoezicht Zuidtangenthaltes

Op basis van de politiecijfers kan worden geconcludeerd dat het effect van cameratoezicht op de haltes Bornholm en Overbos zeer positief is. Het is niet alleen een goed resultaat dat sinds 2010 de cijfers sterk zijn gedaald, maar zeker ook dat het aantal incidenten stabiel op een laag niveau blijft. Ook de aangiftecijfers van de provincie met betrekking tot vernielingen van deabri's onderschrijven dit beeld. De politie geeft aan dat zij hebben gemerkt dat het preventieve effect van cameratoezicht op deze haltes zeker aanwezig is. Daarnaast geven zij aan dat de camerabeelden sinds kort pas goed genoeg zijn voor opsporing achteraf. Voor de haltes Toolenburg en Vijfhuizen wordt ook een preventief effect vermoed, echter het is te vroeg om dat nu reeds te concluderen. Op basis van bovenstaande is het advies om het cameratoezicht te verlengen.

Middelen

Het camerasysteem en het GMI-netwerk zijn eigendom van Schiphol. De gemeente heeft zelf geen camera's geplaatst in het gebied of geïnvesteerd in het systeem. Indien voor de uitvoering van haar taak de KMar behoefte heeft aan extra camera's wordt dit voorgelegd en beoordeeld in de stuurgroep Beveiliging en Publieke Veiligheid Schiphol. Op dit moment wordt de mogelijkheden onderzocht om publiek cameratoezicht rondom het Justitieel Complex Schiphol en de KMar-gebouw te realiseren. In onderling overleg wordt bepaald of en hoeveel extra camera's worden geplaatst en hoe de camera's worden gefinancierd.

De kosten voor plaatsing, installatie en aanpassing van de camera's op de Zuidtangenthaltes waren in totaal € 137.000,-. Deze kosten zijn inclusief materiaal en aansluiting. De structurele, jaarlijkse kosten bedragen € 5.000,-. Op dit moment zijn er geen middelen beschikbaar om het cameratoezicht uit te breiden. Indien hiertoe toch behoefte zal zijn, wordt eerst in contact getreden met de Provincie Noord-Holland.

Evaluatie

Voor het cameratoezicht op Schiphol geldt dat dit tot eind 2016 wordt verlengd. De evaluatie zal derhalve na de zomer van 2016 plaatsvinden. Het cameratoezicht op de Zuidtangenthaltes wordt met twee jaar verlengd. De evaluatie hiervan zal na de zomer van 2014 plaatsvinden.

In- en externe communicatie

De evaluatie van het cameratoezicht en de daaruit volgende verlenging zal in een persgesprek worden toegelicht. Tevens wordt een persbericht opgesteld. Het besluit van de burgemeester om het cameratoezicht voor Schiphol en de Zuidtangenthaltes te verlengen, zal worden gepubliceerd in de Informeer.

Besluit

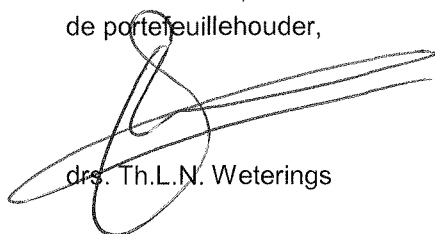
Op grond van het voorgaande besluit het college:

1. kennis te nemen van de evaluatie cameratoezicht op Schiphol en de Zuidtangentialtes Bornholm, Overbos, Toolenburg en Vijfhuizen;
2. deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Op grond van het voorgaande besluit de burgemeester:

1. het cameratoezicht op Schiphol voor de duur van vier jaar te verlengen tot 7 mei 2017;
2. het cameratoezicht op Schiphol na de zomer van 2016 te evalueren;
3. het cameratoezicht op de Zuidtangentialtes voor de duur van twee jaar te verlengen tot 31 december 2014;
4. het cameratoezicht op de Zuidtangentialtes na de zomer van 2014 te evalueren.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouder,

drs. Th.L.N. Weterings

Burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer,

drs. Th.L.N. Weterings